

حقوق و تکالیف مادر در فقه امامیه و اهل سنت

زرین اسدی*، 53،

98-06-17

تحقیق حاضر پیرامون بررسی و تطبیق حقوق و تکالیف مادر نسبت به فرزندان، تعیین میزان اختیارات و قدرت تصمیم‌گیری او در رابطه با کودکان صغیر از دیدگاه فقهای امامیه و اهل سنت می‌باشد. از جمله مهم‌ترین حقوق مادر بر فرزندان در زمان حیات، حق احسان و نیکی، حق تکریم و همچنین حق اطاعت از آنهاست، که در پرتوی همین حقوق مهم می‌توان به حقوقی دیگری مثل: حق احسان، حق تنبیه، حق نفقه حق اذن به جهاد کفایی، و... را نام برد. همچنین یکی از حقوق مهم دیگری که در زمان حیات والدین بر عهده فرزندان است، حق حمل و ولادت است که مادر در این حق سهم عظیم‌تری نسبت به پدر بر فرزند خود دارد. برای پس از مرگ والدین نیز بر عهده فرزندان وظایفی است که از مهم‌ترین آنها می‌توان به حق استغفار و طلب دعا، حق احسان، حق وصیت و ارث بردن از والدین اشاره کرد. و از طرفی با تولد کودک در یک خانواده، مسئولیت‌های جدید بر عهده هر یک از پدر و مادر می‌آید. یکی از مسئولیت‌های خطیر والدین حضانت (نگهداری و تربیت) فرزندان است. و از آنجا که نقش مادر در این امر بسیار تعیین‌کننده و حائز اهمیت می‌باشد در این پایان‌نامه تکلیف مادر در مقابل حقوق معنوی و مادی فرزندان مورد بررسی قرار می‌گیرد و به اختلاف آراء فقهای امامیه و عامه پرداخته می‌شود. در مجموع این نتیجه حاصل شده که فقهای امامیه و عامه در مباحث حضانت مادر، ولایت قهری، نفقه و... اختلاف نظر دارند. اما بنابر بررسی‌های انجام شده به نظر می‌رسد، با استفاده از ملاک‌های قرآنی، عقلی و نقلی در اسلام و با استناد به مبانی مورد تأکید فقهای اسلام در فقه، از قبیل: عدالت، اخلاق، مداخله دو عنصر زمان و مکان در اجتهاد و با توجه به عرف حاکم موجود و نیز ایجاد رشد و تحول فکری، علمی و عملی در میان زنان جامعه و در طریق رعایت مصلحت طفل، پذیرش ولایت قهری مادر بر فرزندان در عصر حاضر نه تنها قابل قبول بلکه ضروری است. کلمات کلیدی: حقوق، تکلیف، مادر، فرزند، فقه امامیه، فقه اهل سنت

کلمات کلیدی : حقوق، تکلیف، مادر، فرزند، فقه امامیه، فقه اهل سنت

[Islamic Azad University, Rasht Branch - Thesis Database](#)

[دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت - سامانه بانک اطلاعات پایان‌نامه‌ها](#)